

Republika e Kosovës
Republika Kosova
Republic of Kosovo

Zyra Kombëtare e Auditimit
Nacionalna Kancelarija Revizije
National Audit Office

**IZVEŠTAJ REVIZIJE OPŠTINE KAČANIK
ZA FINANCIJSKU GODINU ZAVRŠENO SA 31 DECEMBROM 2018**

Priština, june 2019

Nacionalna Kancelarija Revizije Republike Kosova je najviša institucija ekonomske i finansijske kontrole i za svoj rad odgovara Skupštini Kosova.

Naša misija je da preko kvalitetnih revizija jačamo polaganje odgovornosti u javnoj upravi za efektivno, efikasno i ekonomično korišćenje nacionalnih resursa.

Izveštaji Nacionalne Kancelarije Revizije na direktan način promovišu polaganje odgovornosti javnih institucija pošto oni pružaju održivu osnovu za zahtevanje odgovornosti od strane menadžera svake budžetske organizacije. Tako mi povećavamo poverenje u trošenju javnih fondova i odigravamo aktivnu ulogu u obezbeđivanju interesa poreskih platiša i ostalih interesnih strana u povećanju javne odgovornosti.

Ova revizija je izvršena u skladu sa međunarodno priznatim standardima revizije na javnom sektoru kao i sa najboljim evropskim praksama.

"Univerzum Audit" Sh.p.k je izvršio reviziju Godišnjih Finansijskih Izveštaja Opštine Kačanik za godinu završenu 31. decembra 2018. u ime Nacionalne Kancelarije Revizije Republike Kosova.

Generalni Revizor je odlučio o mišljenju revizije o Godišnjim Finansijskim Izveštajima Opštine Kačanik u konsultaciji sa vođom projekata Mujë Gashi, ko je nadgledao reviziju.

Izveštaj je rezultat revizije izvršene od strane "Univerzum Audit" Sh.p.k. od strane vođe tima Besa Berisha , i članovi Qerim Qerimi, Laura Berisha i Eglantina Nikqi.

TABELA SADRŽAJA

Opšti sažetak.....	4
1 Delokrug i metodologija revizije	6
2 Godišnji finansijski izveštaji i ostale obaveze za spoljno izveštavanje	7
3 Finansijsko upravljanje i kontrola	10
4 Dobro upravljanje	19
5 Napredak u sprovođenju preporuka	21
Dodatak I: Objašnjenja različitih vrsta mišljenja revizije primenjenih od strane NKR	27
Dodatak II: Potvrдно pismo.....	30

Opšti sažetak

Izveštaj rezimira glavna pitanja koja proističu sa revizije Godišnjih finansijskih izveštaja Opštine Kačanik za 2018 godinu, koja obuhvaća Mišljenje Generalnog Revizora o Finansijskim Izveštajima. Pregled finansijskih izveštaja za 2018 godinu je izvršen u skladu sa Međunarodnim Standardima Vrhovnih Institucija Revizije (MSVIR). Naš pristup je uključio testiranja i procedure koje su bile potrebne da dođemo do mišljenja u vezi sa finansijskim izveštajima. Preduzeti pristup revizije je predstavljen u Spoljnom Planu Revizije, od datuma 19/11/2018.

Naša revizija je fokusirana na:

Nivo angažovanja za izvršenje revizije određen u zavisnosti od kvaliteta unutrašnje kontrole sprovedene od strane menadžmenta Opštine Kačanik.

Mišljenje Generalnog Revizora

Ne modifikovano mišljenje

Godišnji Finansijski Izveštaji za 2018 godinu *predstavljaju objektivan i istinit prikaz* u svim materijalnim aspektima.

Isticanje pitanja

Mi skrećemo vašu pažnju na činjenicu da stanje nefinansijske imovine ispon 1000€ objavljeno u godišnjim finansijskim izveštajima u iznosu od 160,890€ ne poudara sa finansijskom iznosu nefinansijske imovine u registru imovine za razliku od 135,951€.

Takođe, kapitalna imovina je precenjena za iznos od 16,816€, podcenjujući imovinu ispod 1,000 € (e-imovina) kao rezultat pogrešnog prikazivanja.

Za opširnije vidite Odeljak 2.1 ovog Izveštaja.

Dodatak I, objašnjava vrste mišljenja prema MSVIR-a.

Glavni zaključci i preporuke

Odgovor uprave na reviziju 2018

Predsednik je uzeo u obzir i složio se sa nalazima i zaključcima revizije i založio se da će adresirati date preporuke.

Nacionalna Kancelarija Revizije ceni saradnju menadžmenta i osoblja opštine tokom procesa revizije.

1 Delokrug i metodologija revizije

Revizija uključuje pregled i procenu finansijskih izveštaja i ostalih finansijskih podataka, kao u nastavku:

- Da li finansijski izveštaji daju pravilan i istinit prikaz finansijskih računa i pitanja za period revizije;
- Da li su finansijski podaci, sistemi i transakcije u skladu sa važećim zakonima i pravilnicima:
- Da li su funkcije unutrašnje kontrole odgovarajuće i efikasne.
- Da li su preduzete odgovarajuće akcije za sprovođenje preporuka revizije.

Preduzeti rad revizije zasnovan je na proceni rizika. Analizirali smo aktivnosti Opštine Kačanik, nivo oslanjanja na menadžerskim kontrolama kako bi odredili nivo detaljnih testova, koji su potrebni za obezbeđivanje dokaza koji potkrepljuju mišljenje GR-a.

Naši postupci su uključili pregled unutrašnjih kontrola, sistema računovodstva, nadovezane supstancijalne testove kao i nadovezani aranžmani upravljanja do one mere koje mi smatramo potrebnim za efektivno obavljanje revizije. Nalazi revizije se ne trebaju smatrati kao sveobuhvatno odslikavanje svih slabosti koje mogu postojati, ili svih poboljšanja koje se mogu izvršiti na sistemima i postupcima koji su delovali.

Odeljci u nastavku pružaju detaljniji sažetak nalaza naše revizije i preporuke u svakoj oblasti pregleda. Odgovori Menadžmenta na rezultatima revizije se mogu naći u Dodatku II

2 Godišnji finansijski izveštaji i ostale obaveze za spoljno izveštavanje

Revizija Godišnjih Finansijskih Izveštaja (GFI-a) uzima u obzir usaglašenost sa okvirom izveštavanja kao i kvalitet i tačnost informacija koje su predstavljene u GFI-a, uključujući izjavu datu od strane Glavnog Administrativnog Službenika i Glavnog Finansijskog Službenika.

Izjava o predstavljanju GFI uključuje izvestan broj tvrdnji u vezi usaglašenosti sa okvirom izveštavanja i kvalitetom informacija u okviru GFI-a. Ove tvrdnje imaju za cilj da pružaju sigurnost Vladi da su im pružene sve relevantne informacije radi osiguranja da se može preduzeti postupak revizije.

2.1 Mišljenje Revizije

Ne-modifikovano mišljenje sa isticanjem pitanja

Revidirali smo finansijske izveštaje Opštine Kačanik za godinu završeno sa 31 Decembrom 2018, koji uključuju izveštaj prijema i isplata u gotovom novcu, izveštaj o izvršenju budžeta kao i objašnjavajuće beleške finansijskih izveštaja.

Prema našem mišljenju, Godišnji Finansijski Izveštaji za godinu završno sa 31 decembrom 2018, predstavljaju pravilan i istinit prikaz u svim materijalnim aspektima, u skladu sa Međunarodnim Standardima Računovodstva za Javni Sektor (prema računovodstvu zasnovanom na gotovom novcu), Zakonom br. 03/L-48 o Upravljanju Javnim Finansijama i Odgovornostima (sa izmenama i dopunama) i Uredbom MF, Br. 01/2017 o godišnjem finansijskom izveštavanju budžetskih organizacija.

Osnova za Mišljenje

Izvršili smo reviziju u skladu sa Međunarodnim Standardima Vrhovnih Institucija Revizije (MSVIR). Prema ovim standardima naše odgovornosti su opisane ispod kod dela 'Odgovornosti Revizora za Reviziju Finansijskih Izveštaja'. Verujemo da su dokazi revizije koje smo prikupili dovoljni i odgovarajući za obezbeđivanje osnove za mišljenje.

Isticanje Pitanja

- Mi skrećemo vašu pažnju na činjenicu da stanje nefinansijske imovine ispon 1000€ objavljeno u godišnjim finansijskim izveštajima u iznosu od 160,890€ ne poudara sa finansijskom iznosu nefinansijske imovine u registru imovine opštine. Vrednost registrovane nefinansijske imovine je 24,938€ odnosno samo 15% iznosa izveštavane nefinansijske imovine.

- Takođe, kapitalna imovina je precenjena za iznos od 16,816€, prikazane i finansijske izveštaje kao nameštaj, dok za istu vrednost imovina ispod 1000€ je potcenjena kao rezultat pogrešnog prikazivanja.

Naše mišljenje nije modifikovano za ovo pitanje.

Odgovornost Menadžmenta za GFI

Predsednik opštine Kačanik je odgovoran za pripremu i tačno predstavljanje Finansijskih Izveštaja u skladu sa Međunarodnim Standardima Računovodstva na Javnom Sektoru - modifikovanog Finansijskog Izveštavanja na osnovu Računovodstva Gotovog Novca te je odgovoran za unutrašnje kontrole koje menadžment ocenjuje kao potrebnim za omogućavanje pripreme finansijskih izveštaja bez materijalno pogrešnih prikazivanja koje su uzrokovane bilo usred prevare bilo usred greške. To uključuje primenu Zakona br. 03/L-048 o Upravljanju Javnim Finansijama i Odgovornostima (sa izmenama i dopunama).

Predsednik Opštine, je odgovoran za obezbeđivanje praćenje procesa finansijskog izveštavanja Opštine.

Odgovornost Generalnog Revizora za reviziju GFI

Naša je odgovornost da na osnovu naše revizije izrazimo mišljenje o GFI. Revizija je izvršena u skladu sa MSVIR. Ovi standardi zahtevaju da se pridržavamo etičkih zahteva i da planiramo i izvršimo reviziju kako bismo stekli razumnu sigurnost o tome da finansijski izveštaji ne sadrže materijalno pogrešna prikazivanja.

Razumna sigurnost je visoki stepen sigurnosti međutim ne garantuje da će revizija koja se vrši u skladu sa MSVIR uvek identifikovati materijalno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešna prikazivanja se mogu pojaviti usled prevare ili greške a smatraju se materijalnim ukoliko, pojedinačno ili u grupi mogu da utiču na odluke koje se donose na osnovu ovih GFI.

Revizija uključuje obavljanje postupaka radi dobijanja dokaza u vezi sa finansijskim informacijama i obelodanjivanjima u GFI. Izabrani postupci zavise od procene revizora, uključujući i procenu rizika od materijalno pogrešnih prikazivanja u GFI bilo da se ona pojavljuju usled prevare ili greške. Tokom procene rizika, revizor uzima u obzir unutrašnje kontrole koje su relevantne za sastavljanje finansijskih izveštaja od strane entiteta, kako bi dizajnirao revizorske postupke koje su odgovarajući za okolnosti entiteta, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efektivnosti unutrašnjih kontrola entiteta.

Revizija uključuje i procenu prikladnosti korišćenih računovodstvenih politika, opravdanost računovodstvenih procena izvršenih od strane menadžmenta, kao i procenu prezentacije finansijskih izveštaja.

2.2 Usklađenost sa zahtevima za GFI i ostalim zahtevima za izveštavanje

Zahteva se da Opština izveštava u skladu sa određenim okvirom izveštavanja i sa ostalim zahtevima za izveštavanje. Mi smo uzeli u obzir:

- Usklađenost sa Pravilnikom MF. Br. 01/2017 o Godišnjem Izveštavanju od Budžetskih Organizacija;
- Zahteve ZUJFO br. 03/L-048 (sa izmenama i dopunama);
- Usklađenost sa Finansijskim Pravilom br. 01/2013 i br. 02/2013;
- Akcioni plan za adresiranje preporuka;
- Zahteve Postupaka za Finansijsko Upravljanje i Kontrolu (FUK).
- Da li su GFI pripremljeni i dostavljeni MF u zakonski predviđanom roku;;
- Ak nacrt i završni plan nabavke je dostavljen u predviđanom roku.
- Ako je Opština pripremila i podnela redovne tro-mesecne izveštaje Skupštini opštine i kopiju u MF.

Pored pokrenutih pitanja u revizorskom mišljenju, odnosno isticanja pitanja, GFI su pripremljeni u skladu sa formatom za izveštavanje, a potpisani su i dostavljeni u zakonskom roku u MF.

U kontekstu ostalih zahteva za spoljno izveštavanje, nemamo pitanja da naglasimo, osim onih opisane kod isticanja mišljenja

2.3 Preporuke u vezi sa Godišnjim Finansijskim Izveštajima

Za gore navedeno pitanje daje se preporuka:

Preporuka A4 Predsednik treba da obezbedi da se izvrši analiza kako bi se utvrdili uzroci za isticanje pitanja revizijskog mišljenja. Potrebno je preduzeti konkretne radnje da bi adresirali uzroci u sistematičan način kako bi se eliminisale greške u obeledivanju imovine, registraciji imovine i da se potvrdi njihova tačna procena

Predsednik, treba da osigura da su postavljeni efektivni procesi da bi potvrdilo da plan izrade GFI-a za 2019 godinu obraća sva pitanja koja se tiču usklađenosti. To takođe treba da uključujući i pregled nacrta GFI od strane menadžmenta, sa posebnim fokusom na oblasti sa velikim rizikom ili na oblasti u kojima su tokom prethodnih godina identifikovane slabosti. Izjava koja je data od strane Glavnog Administrativnog i Finansijskog Službenika se ne treba potpisati osim ako su prema GFI-u sprovedene sve potrebne kontrole.

3 Finansijsko upravljanje i kontrola

Naš rad u vezi sa Finansijski Upravljanjem i Kontrolom (FUK), odražava detaljni rad koji je preduzet o sistemima prihoda i troškova u budžetskim organizacijama. Posebno je u fokusu revizije bilo i upravljanje budžetom, pitanja nabavke kao i ljudski resursi kao i imovina i obaveze.

Zaključak o Finansijskom Upravljanju i Kontroli

Opština Kačanik ostvarila je oko 94% predviđenih prihoda od završnog budžeta za 2018 godine i takođe potrošila 94% konačnog budžeta za 2018 godinu, što podrazumeva dobru realizaciju na opštem nivou. U kontekstu finansijskih sistema, kontrole prihoda su generalno prikladne i sprovode se efikasno, ali su potrebni dodatni mehanizmi za dešifrovanje tačnih vrednosti potraživanja, uključujući prenesena stanja da bi reagovalo u njihovo prikupljanje u što većoj méri. Takođe, ključne kontrole u kojima su potrebna dodatna poboljšanja su upravljanje kapitalne imovine, povećanje prikupljanja prihoda, uključujući upravljanje opštinskom imovinom.

3.1 Planiranje i izvršenje budžeta

Razmotrili smo izvore budžetskih fondova, potrošnju fondova kao i prikupljene prihode prema ekonomskim kategorijama. To je istaknuto na donjim tabelama:

Tabela 1. Izvori budžetskih fondova (u €)

Opis	Početni budžet	Završni budžet ¹	2018 Izvršenje	2017 Izvršenje	2016 Izvršenje
Izvori Fondova:	7,737,844	8,294,951	7,811,294	6,713,321	6,651,212
Grant Vlade -Budžet	7,013,184	7,214,593	7,157,204	6,119,690	6,004,940
Prenete iz prethodne godine ²		244,455	169,558	111,877	139,523
Sopstveni prihodi ³	694,915	694,915	374,107	429,039	494,561
Unutrašnje donacije	-	93,699	91,138	52,715	12,188
Spoljne donacije	29,745	47,289	19,286	-	-

Završni budžet je u poređenju sa početnim budžetom povećan za 7% odnosno za 557,107€. Ovo povećanje je rezultat raspodela sredstava od strane Vlade u iznosu od 201,409€, prenetih prihoda

¹ Završni Budžet - odobreni budžet od strane Skupštine koji je kasnije prilagođen od strane Ministarstva Finansija

² Sopstveni prihodi opština koji nisu potrošeni u prethodnoj godini a preneti su u aktuelnoj godini.

³ Prijemi koje je entitet iskoristio za finansiranje sopstvenog budžeta.

od prethodne godine za 244,455€, prihodi od donacija u iznosu 93,689€ i spoljne donacije u iznosu od 17,543€..

Opština je 2018 godine potrošila 94% konačnog budžeta ili 8,294,951€, što je za 1% više u odnosu na 2017 godinu, što pokazuje pozitivan trend u izvršenju budžeta.

Tabela 2. Potrošnja fondova prema ekonomskim kategorijama (u €)

Opis	Početni budžet	Završni budžet	2018 Izvršenje	2017 Izvršenje	2016 Izvršenje
Trošenje fondova prema ekonomskim kategorijama:	7,737,844	8,294,951	7,811,294	6,713,321	6,651,212
Plate i Dnevnice	5,029,014	4,935,424	4,925,423	4,764,651	4,811,841
Roba i Usluge	705,037	921,059	823,679	490,400	504,541
Komunalije	139,000	137,650	110,318	117,200	116,050
Subvencije i Transferi	204,690	311,360	306,772	161,230	204,270
Kapitalne Investicije	1,660,103	1,989,457	1,645,101	1,179,840	1,014,510

Objašnjenja o promenama u kategorijama budžeta, uključujući razloge i uticaje koji su imale su sledeće:

- Završni budžet za kapitalne investicije u odnosu na početni budžet je povećan na 329,354 € ili za 7%. Povećanje alokacije budžeta je izvršeno od prenetih sopstvenih prihoda iz prethodne godine u iznosu od 230,913 €, primanja donacija Švicarske Vlade u iznosu od 84,138 € i od povećanja fonda pozajmica na zahtev MONT-a za prebacivanje sredstava između budžetskih organizacija, od 14,1557 €.

Dok, realizacija troškova kapitalnih investicija u poređenju sa budžetom iznosila je 82%

U poređenju sa prethodnom godinom nema značajnih promena u realizaciji budžeta u ovoj kategoriji, gdje je rast realizacije u odnosu na prethodnu godinu je samo 3%

Program kapitalnih investicija uključuje nekoliko tekućih projekata iz prošle godine i nove projekte za prethodnu godinu. Međutim, kašnjenja u implementaciji su rezultat kašnjenja u iniciranju procedura nabavke, kao i neefikasnost prikupljanja sopstvenih prihoda izvršeno je samo 54% u odnosu na planirane prikupljanju prihoda.

- Završni budžet za plate i dnevnice u odnosu na početni budžet smanjen je za 93,590 € odnosno za 2%. Koje smanjenje je zbog Odluke Vlade Kosova br. 07/08 gde je odobren zahtev ministra finansija za uštedu, aproprijacije i budžetske transfere između kategorije plata i dnevnica i drugih kategorija rashoda.

U poređenju sa konačnim budžetom ova kategorija je realizovana sa 99,8%. Ukupni troškovi plata su 4,925,423 €, sa učešćem od 63% u ukupnoj strukturi rashoda.

- Završni budžet za robu i usluge je odobren za 870,954 €. U poređenju sa konačnim budžetom ova kategorija je realizovana sa 89,4%.

- Budžet za komunalije je odobren u iznosu od 137.649,94 €, tako da je konačni budžet smanjen za 1,350 € u odnosu na početni. Ovaj budžet je potrošen samo 110,317 € ili 80% kao rezultat smanjenja potrošnje, uglavnom električne energije.
- U kategoriji subvencija, konačni budžet u odnosu na početni budžet povećan je za 106,670 €. Povećanje budžeta za ovu kategoriju je izvršeno na osnovu odluke ministra finansija o uštedama, aproprijacijama i budžetskim transferima između kategorija potrošnje budžetskih organizacija za 2018 godine prema zahtevu opštine Kačanik 05-Br 400/01-35818/2018 za dodatne sredstva za fiskalnu godinu 2018, za iznos od 65,000 €. Takođe na osnovu Zakona br. 06/L-020 o budžetu RKS-a za 2018 godine i ZUORJF o dozvoljavanju transfera iz kategorije roba i usluga u kategoriju subvencija i transfera u iznosu od 25.000 € kao i prenos sopstvenih sredstava i doprinos poljoprivrednika u projektima 2018 godine.

Realizacija ove kategorije rashoda je 98,5%. Najveći korisnici su iz poljoprivrednog sektora kroz implementaciju velikog broja projekata koji se uglavnom subvencioniraju ili podržavaju poljoprivrednike i poljoprivrednike sa poljoprivrednim kulturama i opremom, sektora obrazovanja i kulture kroz realizaciju aktivnosti kao što su subvencioniranje studenata, subvencioniranje transporta. za učenike osnovnih škola, podršku za sportske, kulturne aktivnosti, itd.

Pitanje C1 - Izvršenje budžeta

Nalaz	Iako je na ukupnom nivou izvršenje budžeta je bilo 94%, opština nije uspjela da izvrši budžet za sve kategorije troškova, posebno, najznačajnija promena je u kategoriji kapitalnih investicija sa izvršenjem od 83%, kod komunalije izvršenje budžeta je bio 80% a kod roba i usluge izvršenje je bio 89%.
Rizik	Nerealno planiranje i neadekvatna realizacija u odgovarajućim kategorijama utiče na ne postizanje ciljeva opštine, kao i na prenošenje obaveza ove godine u narednim godinama
Preporuka C1	Predsednik treba da uradi sveobuhvatnu procenu uzroka za loše izvršenje odgovarajućih kategorija, kao i da osigura pravilno planiranje budžeta pored ciljanih projekata i redovno praćenje budžetskog performansa na redovnom vremenskim osnovama u cilju izvršenja budžeta i izbegavanja loših prikazivanja.

3.1.1 Prihodi

Prihodi realizovani od strane Opštine Kačanik u 2018 godini, bila su u iznosu od 584,915€ ili za 110,000€ niska od planiranih prihoda. Përçindja e realizimit të të hyrave vetjake është 84% që paraqet një rritje prej 13% krahasuar me vitin 2017. Oni se odnose na porezive prihode u iznosu od 244,907€ izvršene od poreza na imovini sa učešćem od 42% u spostvenim prihodima, neporezivi prihodi u iznosu od 340,008€, kao što su: iz građevinskih dozvola, administrativnih prihoda, prihoda od poslovne aktivnosti, prihodi od zakupa itd.

Tabela 3. Sopstveni prihodi (u €)

Opis	Početni budžet	Završni budžet	2018 Prijemi	2017 Prijemi	2016 Prijemi
Porezivi prihodi	272,000	272,000	244,907	233,160	281,390
Neporezivi prihodi	422,915	422,915	340,008	410,750	351,170
Ukupno	694,915	694,915	584,915	643,910	632,560

Pitanje C2 -Nizak nivo prikupljanja opštinskih poreskih prihoda**Nalaz**

Opština je dala na zakup opštinsku imovinu za privremeno korišćenje. Od planiranih prihoda od korišćenja javne imovine u iznosu od 30.000€, prijavljeni prihodi iznosili su samo 19.521€ ili 65% od planiranih. Prijavljeni prihod iz ove kategorije razlikuje se od prihoda evidentiranih u knjigama. Prihodi od isplata klijenata-isplate su u iznosu od 16,682€, 1,500€ su oproštaji dugova, kao i vrednost od 2,839€ je utvrđena razlika kao precenjivanje prihoda.

Takođe, iz sprovedenih testova utvrdili smo da je Opština nastavila ugovore sa zakupcima javne imovine, iako zakupci nisu izvršili prethodne obaveze.

Opština vodi evidenciju o iznajmljenim imovinama, ali one nisu potpune kako bi se osiguralo da su svi iznosi ispravno i pravedno izračunati. Ovim registru nedostaju mu informacije o prenesenom saldu dugova iz prethodne godine, kao i informacije o datumu ugovora, uključujući i period korišćenja opštinske imovine.

Rizik

Neuspeh ispuštanja korisnika ove kategorije kao rezultat neusklađenosti odgovornih službenika dokazuje neprofesionalnost i nizak nivo kontrole koji rezultira netačnim informacijama o prihodima od zakupa javne imovine.

Nastavak ugovora zakupcima bez izvršenja prethodnih obaveza povećava rizik od ne sakupljanja prihoda, a nedostatak nadgledanja prema korisnicima javnihprostora povećava rizik da opština ima finansijske gubitke. Takođe, neuspeh vođenja evidencije sa potpunim informacijama dovodi do toga da menadžment nema informacije o važnosti ugovora i o obavezama zakupaca.

Preporuka C2

Predsednik treba da preduzme mere za povećanje odgovornosti službenika za korišćenje javne imovine sa službenikom za prihode koji su obavezni da izvrše usaglašavanje prihoda na mesečnoj osnovi.

Takođe, Predsednik treba da obezbedi da je izvršena revizija dosijea zakupaca, prvenstveno sa zakupcima kojima produženi ugovori bez izvršenja prethodnih obaveza i da uspostavi odgovarajuće mere za prikupljanje svih neizmirenih obaveza u razumnom vremenskom periodu. Takođe, da stvori i vodi jasnu evidenciju i kompletira sa svim neophodnim informacijama tako da upravljanje prihodima od zakupa bude efikasnija.

3.1.2 Plate i dnevnice

Završni budžet za kategoriju plata i dnevnica bio je 4,935,424€. Izvršenja od ovog budžeta su bili 4,925,423€ ili 99.8% završnog budžeta. Plate i dnevnice se isplaćuju putem jednog centralizovanog sistema. Kontrole koje funkcionišu na lokalnom nivou od strane opštine odnose se na: kontrolu plaćanja, potpisivanje platnog spiska, proveru mogućih promena koje mogu biti prezentirane putem pratećih obrazaca, pregled budžeta za ovu kategoriju i pomirenje sa trezorom.

Pitanje A1 - Nepoštovanje zakonodavstva u odnosu na zaposlene u posebnim uslugama

Nalaz Tokom testiranja novih radnika utvrdili smo da postoje slučajevi kada je njihov prijem na posao obavljen bez objavljivanja konkursa, u dva slučaja nisu ispoštovani uslovi iz Zakona br. 03/1-212.

Tokom 2018 godine, zaposleni za posebne službe u opštini su bili za koje njihovo trajanje rada nije bilo u skladu sa zakonodavstvom, sa radnim vremenom dužim od 6 meseci.

Rizik Nepoštovanje zakonskih uslova u vezi sa radnim vremenom i procedurama zapošljavanja osoblja povećava rizik od angažovanja neadekvatnih osoba za obavljanje traženih usluga i istovremeno predstavlja rizik od nejednakog tretmana za potencijalne konkurente.

Na osnovu nalaza o trajanju rada zaključili smo da sporazumi o posebnim uslugama nisu u skladu sa zakonodavstvom, a takođe i za određene slučajeve ne ispunjavaju zakonske uslove u vezi sa proglašavanjem plata.

Preporuka A4 Predsednik treba da osigurava da se poštuju svi zakonski zahtevi koji se odnose na redovne zaposlene i zaposlene u posebnim službama.

3.1.3 Robe i usluge, kao i komunalije

Završni budžet za robu i usluge u 2018 godini bio je 921,059€ €. Od njih je potrošeno 823,679€. One se odnose na troškove za komunalije, derivata i gorivo za grejanje, ugovorene usluge, troškove održavanje i popravke, kao i službenih putovanja.

Preporuke

Nemamo preporuke u ovoj oblasti.

3.1.4 Subvencije i transferi

Završni budžet za subvencije i transfere je bio 311,360€. Od njih u 2018 godine su potrošene 306,772€. One se odnose na subvencije za javne i nejavne entitete. Izvršenje ove kategorije troškova je 98.5%. Najveći korisnici su iz poljoprivrednog sektora, sektora obrazovanja i kulture kroz realizaciju aktivnosti kao što su studentske subvencije, subvencioniranje transporta za učenike osnovnih škola, podršku za sportske, kulturne aktivnosti itd.

Preporuke

Nemamo preporuke u ovoj oblasti.

3.1.5 Kapitalne Investicije

Završni budžet za kapitalne investicije iznosio je 1,989,457€. Od njih, 2018 godine potrošeno je 1,645,101€. One se odnose na administrativne poslovne zgrade, zdravstvene ustanove, obrazovne objekte, izgradnju regionalnih puteva, lokalnih puteva, kanalizaciju, vodosnabdevanje, investiciono održavanje, mašineriju itd.

Pitanje A2 Podcenjivanje kapitalnih investicija

Nalaz	Od tri testirana uzorka ekonomskog koda 31620, procenili smo da su kapitalna sredstva u GFI su precenjena za iznos od 16,816.00 € kao lošu klasifikaciju, čija je vrednost trebalo da bude registrovana u ekonomskom kodu 13501 - nefinansijska imovina ispod 1000 € koja u ovom slučaju su podcijenjena za istu vrednost.
Rizik	Povećanje kapitalne imovine za gore navedene vrednosti predstavlja loše prikazivanje i precenjivanje kapitalne imovine opštine i potcenjivanje imovine ispod 1000 €
Preporuka A2	Predsednik treba da osigurava da konkretne mere su preduzete vezane sa klasifikacijom troškova.

3.1.6 Zajednička pitanja za robu i usluge i Kapitalne investicije

U sledeće su uobičajena pitanja vezana za robu i usluge, kao i kapitalne investicije:

Pitanje A3- Nabavka-aneks ugovori

- Nalaz** Tokom provere dosijea nabavke roba i usluga i kapitalne investicije, svi testirani dosijeji su bili sa aneks ugovorima uglavnom za 10% od vrednosti ugovora.
- Rizik** Pojava ovakvog fenomena, bez obzira što je dozvoljeno zakonom, znači da je proces pripreme tehničkih uslova-specifikacija u dosijeu tendera nisu tačno planirane i profesionalno urađeno ili nije urađen selekcija ozbiljnog ponuđača.
- Preporuka A3** Predsednik treba da osigura da se proces planiranja nabavki obavlja profesionalno, tačnije i da selekcija pobednika bude što realnija.

3.2 Kapitalna i ne kapitalna imovina

Tokom 2018 godine Opština je ostvarila značajan napredak u pogledu registracije imovine u odnosu na prethodnu godinu. Uprkos napretku, registar imovine još uvek nije u potpunosti tačan. Neregistracija kapitalne imovine po adekvatnim kategorijama tretirana je u odeljku Isticanje Pitanja u Mišljenje, dok smo u ovom poglavlju obelodanili slabosti u upravljanju i izveštavanju o imovini u vrednosti ispod 1.000€.

Pitanje B2- Slabe evidencije o imovine vrednosti ispod 1,000€

Nalaz Prema uredbi o ne finansijskoj imovini⁵, imovina ispod 1.000 evra i zalihe treba biti registrovana u sistemu e-imovine. Opština, za imovinu ispod 1.000€ u GFiu je obelodanila 160,890€. Od testiranja nabavki tokom 2018 godine, identifikovali smo da nisu registrovana kupljena ne-kapitalna imovina u ukupnoj vrednosti od 135,951€. Gjithashtu te pasuritë e regjistruara ka mungesë të informacioneve për data të regjistrimit, numrin e njësive, vlerat e tyre etj.

Dalje, Komisija za godišnji popis kapitalnih i ne kapitalnih imovina nije vršila usklađenje registra inventarizacije sa knjigovodstvenim registrima koje vode imovinski službenici.

Rizik Slabosti identifikovane u registraciji ne-kapitalne imovine dovode do neefikasnog upravljanja ovim imovinama, njihovim potcenjivanju i nepravilnom predstavljanju u finansijskom izveštavanju. Neusklađenost registra inventarizacije sa registrima imovine prouzrokuje nedostatke u upravljanju imovinom i izveštavanju, istovremeno rizikuje zloupotrebu ili gubitak imovine.

Preporuka B2 Predsednik treba da osigura blagovremenu i tačnu registraciju svih imovina u odgovarajućim registrima, u skladu sa zahtevima propisa 02/2013. Takođe treba da osigura da kapitalna imovina koja se evidentiraju sadrže potpune informacije, uključujući datume kada je imovina stavljena u upotrebu, tako da se obračun amortizacije može izvršiti precizno i da se odredi status vlasništva. Takođe, amortizirano stanje se upoređuje sa opštim registrom imovine tako da se potencijalne razlike mogu identifikovati i zatim odraziti u registrima imovine.

3.3 Potraživanja

Do kraja 2018. godine potraživanja se uglavnom sastoje od potraživanja od poreza na imovinu u iznosu od 1,095,580€, opštinskih poreza od poslovnih aktivnosti 252,520€, ostalih potraživanja od zakupa u iznosu od 35,120€.

Pitanje A4- Usklađivanje salda iz prethodne godine sa početnom saldom

- Nalaz** Potraživanja po osnovu korišćenja javne imovine - kod 50405 prema reviziji, prijavljeni saldo u 31.12.2017 Godine je u iznosu od 75,860 €, nosivost u knjigama u 2018 godini je u iznosu od 21,239 €, prijavljena ispuštanja sa uplatama od klijenata za 2018 godinu u iznosu od 19,521 €, kao i oduzimanjem vraćene sume odlukom o iznosu 1,500€, preostali saldo za izveštavanje za 2018 godinu iznosi 76,308 €. dok je prijavljeno samo 35.120 € Što pokazuje da imamo potcenjivanje prilikom potraživanja ove kategorije u iznosu od 41,188 €.
- Rizik** Ne tačan prenos salda potraživanja od završnog salda u početnom saldu predstavlja rizik od precenjivanja ili potcenjivanja nekih kategorija potraživanja.
- Preporuka A4** Predsednik treba da preduzme mere u vezi obezbeđivanja jednog softvera koji bi omogućio tačno vođenje evidencije u vezi sa potraživanjima, njihovu kategorizaciju prema starosti i pravilan prenos njihovog salda u narednoj godini.

Pitanje B3- Nedostatak mehanizma u prikupljanju potraživanja

- Nalaz** Uprkos činjenice da opština preduzela aktivne mere u pogledu prikupljanja potraživanja, potraživanja imaju trend rasta u odnosu na prethodnu godinu. Rast potraživanja tokom godinama predstavlja neefikasnost u prikupljanju dugova, posebno starih dugova prenetih godinama
- Rizik** Ne apliciranje konkretnih mera u vezi sa prikupljanju dugova, a posebno onih koji se prenose godinama, doprinelo je njihovom rastu i istovremeno neizvršenju troškova koji su planirani da se finansiraju iz sopstvenih prihoda.
- Preporuka B3** Predsednik treba da preduzme mere za predgled uzroka za neuspeh u prikupljanju potraživanja i da osigura efikasne mehanizme za njihovo prikupljanje. Isto tako, Predsednik treba da u razumnom roku uspostavi odgovarajuće mere za prikupljanje svih neizmirenih obaveza i da pokrene proces re-potcenjivanja potraživanja gde će svi računi biti analizirani u smislu starosti, značajnih iznosa i stvarnim mogućnostima za njihovo prikupljanje, au određenim slučajevima da se uradi i njihovo obezbeđenje ili otplacivanje u slučaju kategorizacije kao loši dugovi.

3.4 Neizmirene obaveze

Izjava o neizmirenim obavezama prema dobavljačima krajem 2018 godine iznosila je 17,170€. Ove obaveze su preneti da bi se isplaćivali 2019 godine. Međutim, ovo odražava samo mali deo budžetskih poteškoća na kojima se susreće Opština. Opština je takođe obelodanila kontingentne obaveze kao sudske sporove u iznosu od 61,200€, gde se vidi da postoji smanjenje kontigentnih obaveza u odnosu na prethodnu godinu. Opština sprovodi redovan proces izveštavanja obaveza.

Direktorati su generalno svesni za zahteve uredbe o prijavljivanju neplaćenih faktura, a odgovorni službenik blagovremeno izveštava Trezoru o ovim računima.

Preporuke

Nemamo preporuke u ovoj oblasti

4 Dobro upravljanje

Dobro upravljanje podrazumeva osnovna načela polaganja odgovornosti, efektivnost kontrola, upravljanje rizicima, nezavisnost unutrašnje revizije, koordinaciju NKR a unutrašnjom revizijom i dobrim upravljanjem javnom imovinom.

Ključna pokazatelj u podršci efektivnog upravljanja je i sprovođenje preporuka revizije jer to pokazuje do koje mere menadžment preduzima radnje za poboljšanje postojećih procesa i kontrola. Nivo ispunjavanja zahteva FUK od strane budžetskih organizacija se nadzire i preko popunjavanja kontrolnih spiskova samo-ocenjivanja koji se popunjavaju od strane svih budžetskih organizacija, a na kraju godine se podnose Ministarstvu Finansija

Posebne oblasti našeg pregleda u vezi sa dobrim upravljanjem bile su i proces polaganja odgovornosti i upravljanje rizicima, dok su ostale komponente tretirane u okviru gore navedenih poglavlja ili pod-poglavlja ovog izveštaja.

Opšti zaključak o upravljanju

Postoji određeni broj slabosti upravljanja unutar Opštinaš, posebno u vezi sa polaganjem odgovornosti, upravljanjem rizikom kao i o kvalitetu menadžerskog izveštavanja. Unutrašnja revizija je pružila jasnu sliku o stepenu sigurnosti unutrašnjih kontrola i dala jne preporuke za njihovo poboljšanje, ali je njihovo sprovođenje je bila niska.

Jedan od ključnih elemenata efikasne opštinskog upravljanja je implementacija preporuka datih od spoljne revizije. Ovogodišnja revizija je otkrila da je nivo preporuka sprovedenih prošle godine bio nizak.

Opština ima razvojni plan od 2011 godine, ali ovaj plan ne uključuje obračun troškova za merenje rezultata svojih ciljeva. Plan opštinskog razvoja predstavlja više statistike, nego trend razvoja same opštine. Pored plana vanrednog stanja, opština nije pripremila spisak rizika koji su potrebni u procedurama Finansijskog Upravljanja i Kontrole.

Opština i dalje nema na posed strateški plan protiv korupcije

4.1 Sistem unutrašnje revizije

Jedinica Unutrašnje Revizije (JUR) u opštini deluje sa jednim revizorom, koji je ujedno i Direktor jedinice. Za sprovođenje jedne efektivne revizije potreban je jedan sveobuhvatan program rada koji odražava finansijske i druge rizike subjekta revizije i što pruža dovoljnu sigurnost o efikasnosti unutrašnje kontrole. Uticaj izveštaja unutrašnje revizije treba procenjivati po značaju koji se daje od strane menadžmenta u adresiranju preporuka kao i podrškom koju pruža od strane jednog efektivnog komiteta za reviziju.

Pitanje C4- Ne sprovođenje preporuka unutrašnje revizije

Nalaz Od ukupno 20 preporuka, samo su osam u potpunosti sprovedene, osam su u procesu sprovođenja, dok se četiri ostalo ne sprovedeno. Period koji pokriva date preporuke, sa posebnim naglaskom za oblast nabavke, uglavnom se odnosio na prethodnu godinu. Ne sprovođenje datih preporuka ukazuje na nedostatak spremnosti od strane menadžmenta za dobivanje koristi od unutrašnje revizije i sigurnosti na funkcionisanje unutrašnjih kontrola.

Rizik Ne primena plana zasnovanog na riziku utiče na neuspeh identifikacije trenutnih slabosti koje dovode do neefikasnosti u pružanju sigurnosti upravljanja u pogledu funkcionisanja unutrašnjih kontrola. Istovremeno, neuspeh sprovođenja preporuka od strane menadžmenta smanjuje efikasnost unutrašnjih kontrola i ponavljanje identifikovanih slabosti.

Preporuka C4 Predsednik treba da osigura, da će plan JUR-a sprovesti pristup nad oblastima sa rizikom pomoću tekućih operativnih aktivnosti, kao i veći fokus menadžmenta u adresiranju preporuka, tako da koristi od unutrašnje revizije budu šta veća.

4.2 Menadžersko izveštavanje, polaganje odgovornosti i upravljanje rizikom

Da bi imali dobro planiranje, i da bi nadgledali aktivnosti na redovnim osnovama i omogućili efektivno odlučivanje, menadžmentu je potrebno da poseduje redovne izveštaje. Polaganje odgovornosti kao proces je ujedno i prihvatanje odgovornosti, održavanje osoba odgovornim za njihove radnje kao i za obelodanjivanje rezultata na transparentan način. A, upravljanje rizikom je proces koji se tiče identifikovanja, analize, procene i radnji/mera menadžmenta da kontroliše i da reaguje prema rizicima koji dovode u opasnost organizaciju.

Iako je menadžment primenio niz unutrašnjih kontrola da bi obezbedio da sistemi funkcionišu kako treba, primetili smo da su primenjene mere slabe i ne efektivne te da ne omogućuju efektivna i blagovremen odgovor prema identifikovanim operativnim problemima.

Pitanje B3 - Slabosti u menadžerskim kontrolama i upravljanju rizika

- Nalaz** Kao posledica nedovoljnih upravljačkih kontrola, značajan deo budžeta za kapitalne investicije i robe i usluge nije potrošen. Potraživanja nisu adekvatno tretirana od strane menadžmenta, kao i da nije urađen registracija imovine, kao ni potpuni popis imovine. Menadžment takođe nema redovne periodične analize o budžetskim kretanjima, ne pregledava plan nabavke i da ne postoji redovni detaljni izveštaji o operativnim aktivnostima.
- Opština takođe nema pisane politike i procedure za upravljanje rizikom, posebno rizikom od prevare i nepravilnosti. Ne postoji neki registar rizika izrađen u skladu sa zahtevima FUK-a, ne postoji strategija upravljanja rizicima, niti priprema neki izveštaj o njihovom upravljanju.
- Rizik** Nedovoljni zahtevi za odgovornosti i neadekvatno izveštavanje o ne adekvatnom kvalitetu, smanjuju efikasnost finansijskog upravljanja. Ovo rezultira slabostima u budžetskom procesu i smanjuje sposobnost menadžmenta da odgovori na finansijske izazove na vreme. Takođe smanjuje efekat budžetskih kontrola i povećava rizik od nepravilne potrošnje. Shodno tome, ovo može rezultirati pružanjem ne-kvalitetnih usluga.
- Preporuka B3** Predsednik treba da obezbedi da je izvršen pregled kako bi se utvrdio oblik finansijskog i operativnog izveštavanja kod višeg menadžmenta. Budžetska kretanja, uključujući prihode i troškove, i plan nabavke treba da budu predmet redovnog izveštavanja i pregleda od strane menadžmenta. Takođe, u cilju smanjenja uticaja rizika na prihvatljivim nivoima, organizacija treba da sastavi registar rizika sa svim odgovarajućim merama/akcijama kako uspostavio pod kontrolom izložene pretnje.

5 Napredak u sprovođenju preporuka

Naš izveštaj revizije za GFI-a za 2017 godinu Opštine Elez Han, rezultirao je sa 14 nalaza i preporuka. Opština je izradila Akcioni Plan gde se predstavlja način kako će se adresirati date preporuke. Takođe izveštaj revizije diskutiran i u Skupštini Opštine.

Do kraja naše revizije za 2018 godinu, sprovedena su šest preporuka, cetiri su u procesu sprovođenja a tri nisu još sprovedene, jedna preporuka je zatvorena i ne sprovedena. Za detaljniji opis preporuka i kako su one tretirane pogledajte Tabelu 4.

Tabela 4 Sažetak preporuka iz prethodne i 2018 godine

Br	Oblast revizije	Preporuke 2017 gosine	Preduzete akcije	Status
1	GFI Usklađenost sa zahtevima za GFI i ostalim zahtevima za izveštavanje	<p>Predsednik treba da osigura da je izvršena analiza za utvrđivanje razloga za Isticanje Pitanja mišljenja revizije i da preduzme specifične radnje za adresiranje razloga na sistematski način, i da bi utvrdili potpunu registraciju kapitalne imovine. Sva imovina, uključujući imovinu koju poseduje i ne finansijsku imovinu kupljenu/ izgrađenu mora se uneti u registra imovine.</p> <p>Predsednik treba takođe da osigura da su postavljeni efektivni procesi da bi se potvrdilo da plan izrade GFI-a za 2018 godinu obraća sva pitanja koja se tiču usklađenosti. To takođe treba da uključujući pregled GFI od strane menadžmenta, sa posebnim fokusiranjem na oblastima sa visokim rizikom i/ili oblastima gde su u prethodnim godinama identifikovane greške. Izjava koja je data od strane Glavnog Administrativnog i Finansijskog Službenika se ne treba potpisati osim ako su prema GFI-u sprovedene sve potrebne kontrole.</p>	I u ovoj godini bilo je loših klasifikacija i lošeg upravljanja imovinom	Ne sprovedena
2	Planiranje i izvršenje budžeta Nisko izvršenje budžeta za kapitalne investicije	Predsednik treba da obezbedi sistematsku procenu uzroka niskog nivoa izvršenja budžeta za kapitalne investicije i odredi praktične opcije za poboljšanje izvršenja u narednoj godini.	I ove godine izvršenje budžeta je ne zadovoljavajuće	Delimicno sprovedena
3	Prihodi Verifikacija registrovanih imovina	Predsednik treba da poboljša proces verifikacije imovine i obezbedi da verifikacija 1/3 njih bude sprovedena na redovnoj godišnjoj osnovi da bi se odrazio realno stanje oporezovanih imovina. Povećanje registracije imovine će rezultirati većim prihodima za opštinu i boljim budžetskoj performansi.		Sprovedena
4	Niski nivo prikupljanja prihoda od zakupa javne imovine	Predsednik treba da obezbedi da je izvršena revizija dosijea zakupaca, prvenstveno sa zakupcima kojima produženi ugovori bez izvršenja prethodnih obaveza i da uspostavi odgovarajuće mere za prikupljanje svih neizmirenih obaveza u razumnom vremenskom periodu. Takođe, da stvori i vodi jasnu evidenciju i kompletira sa svim neophodnim informacijama tako da upravljanje prihodima od zakupa bude efikasnija.	Menadžment je uzeo mere i su na procesu sprovođenje	Delimicno sprovedena

5	Prihodi od građevinskih dozvola	Predsednik treba da preduzme mere da preispita odluku o mogućnosti plaćanja ratama i da obezbedi izdavanje građevinskih dozvola tek nakon plaćanja poreza u skladu sa zakonodavstvom o građevinarstvu.		Sprovođena
6	Robe i usluge, kao i komunalije	Predsednik treba da obezbedi da za svaki potpisani ugovor, treba postojati menadžer ugovora koji kontinuirano nadgleda izvršenje ugovora, i listu ovlašćenih lica koja će prihvatiti ugovorenu robu i usluge.		Sprovođena
7	Ne zadržavanje poreza na izvor i penzijskih doprinosa	Predsednik treba da obezbedi da za svaku isplatu, za angažovane kroz posebne usluge, zadržava porez na izvor i doprinose u skladu sa pravnim okvirom za porez i na lični dohodak.		Sprovođena
8	Zajednička pitanja za robu i usluge i Kapitalne investicije	Predsednik treba da obezbedi da za svaki projekat/ugovor sklopljen unapred, pripremi plan upravljanja ugovorima i odredi akcije koje treba preduzeti kako bi se osiguralo da za svaki potpisani ugovor postoji plan za upravljanje.		Sprovođena
10	Kapitalna i ne kapitalna imovina Slabe evidencije o imovine vrednosti ispod 1,000€	Predsednik treba da ojača kontrole kako bi obezbedio evidentiranje, upravljanje i izveštavanje o imovini u skladu sa zahtevima Uredbe o upravljanju ne finansijskom imovinom. U tom aspektu, mora osigurati da nakon procesa inventarizacije, situacija inventarizacije se upoređuje sa opštim registrom imovine, tako da se potencijalne razlike identifikuju i onda se odražavaju u registrima imovine.	I dalje Opština ima probleme sa e-pasurine	Ne sprovođena
11	Potraživanja Tretiranje računa potraživanja	Predsednik treba da obezbedi jačanje mehanizama za prikupljanje prihoda, uključujući neplaćena potraživanja iz prethodnih godina, u početku iskorišćavajući sve neophodne radnje unutar opštine, a zatim iskorišćavanja drugih zakonskih mera radi obezbeđivanja njihovog prikupljanja.	Menadžment je preuzela mere i nalazi se u procesu	Delimicno sprovođena
12	4 Napredak u sprovođenju preporuka	Predsednik treba da obezbedi da se sprovođenje akcionog plana kontinuirano nadgleda i izveštava redovnom mesečnom ili tromesečnom osnovu u pogledu postignutog napretka u tom pravcu. Preporuke koje ne sprovode prema rokovima treba preispitati od strane predsednika u najkraćem roku, kao i da se preduzmu pro-aktivne aktivnosti prema barijerama prezentiranih tokom implementacije.	Menadžment Opštine nije preduzeo dovoljne mere	Zatvorena, Ne Sprovođena

13	Sistem unutrašnje revizije Niski nivo sprovođenja preporuke JUR-a i komitet revizije	Predsednik treba da obezbedi potpuno funkcionisanje KR-a, kao i da obrati pažnju aktivnostima unutrašnje revizije. Za svaku reviziju koju sprovodi JUR, oni treba da pripremaju akcione planove i nadgledaju ih do potpune implementacije preporuka. Isto tako, KR treba da pregleda rezultate unutrašnje revizije i preduzete radnje od strane menadžmenta u vezi sa sprovođenjem preporuka kako bi se potencijalna odstupanja mogla blagovremeno adresirati.	Uprkos posvećenosti JUR-u, menadžment nije ispunio sve preporuke JUR-a	Delimicno sprovedena
14	Menadžersko izveštavanje, polaganje odgovornosti i upravljanje rizikom	Predsednik treba da obezbedi da je izvršen pregled kako bi se utvrdio oblik finansijskog i operativnog izveštavanja kod višeg menadžmenta. Budžetska kretanja, uključujući prihode i troškove, i plan nabavke treba da budu predmet redovnog izveštavanja i pregleda od strane menadžmenta. Takođe, u cilju smanjenja uticaja rizika na prihvatljivim nivoima, organizacija treba da sastavi registar rizika sa svim odgovarajućim merama/akcijama kako uspostavimo pod kontrolom izložene pretnje.		Ne Sprovedena
Br	Oblast revizije	Preporuke 2018 godine		
1	GFI	<p>Predsednik treba da obezbedi da se izvrši analiza kako bi se utvrdili uzroci za isticanje pitanja revizijskog mišljenja. Potrebno je preduzeti konkretne radnje da bi adresirali uzroci u sistematican nacin kako bi se eliminisale greške u obeledivanju imovine, registraciji imovine i da se potvrdi njihova tačna procena</p> <p>Predsednik, treba da osigura da su postavljeni efektivni procesi da bi potvrdilo da plan izrade GFI-a za 2018 godinu obraća sva pitanja koja se tiču usklađenosti. To takođe treba da uključujući i pregled nacrtu GFI od strane menadžmenta, sa posebnim fokusom na oblasti sa velikim rizikom ili na oblasti u kojima su tokom prethodnih godina identifikovane slabosti. Izjava koja je data od strane Glavnog Administrativnog i Finansijskog Službenika se ne treba potpisati osim ako su prema GFI-u sprovedene sve potrebne kontrole.</p>		
2	Planiranje i izvršenje budžeta	Predsednik treba da uradi sveobuhvatnu procenu uzroka za loše izvršenje odgovarajućih kategorija, kao i da osigura pravilno planiranje budžeta pored ciljanih projekata i redovno praćenje budžetskog performansa na redovnom vremenskim osnovama u cilju izvršenja budžeta i izbegavanja loših prikazivanja.		
3	Prihodi	Predsednik treba da preduzme mere za povećanje odgovornosti službenika za korišćenje javne imovine sa službenikom za prihode koji su obavezni da izvrše usaglašavanje prihoda na mesečnoj osnovi.		

		Takođe, Predsednik treba da obezbedi da je izvršena revizija dosijea zakupaca, prvenstveno sa zakupcima kojima produženi ugovori bez izvršenja prethodnih obaveza i da uspostavi odgovarajuće mere za prikupljanje svih neizmirenih obaveza u razumnom vremenskom periodu. Takođe, da stvori i vodi jasnu evidenciju i kompletira sa svim neophodnim informacijama tako da upravljanje prihodima od zakupa bude efikasnija.
4	Plate i dnevnice	Predsednik treba da osigurava da se poštuju svi zakonski zahtevi koji se odnose na redovne zaposlene i zaposlene u posebnim službama.
5	Subvencije i transferi	Predsednik treba da osigura da se preduzmu neophodne mere za poštovanje kriterijuma utvrđenih u unutrašnjoj uredbi za obezbeđivanje dobro obrazloženih zahteva i dodelu subvencija, dokazujući da su zasnovani na kriterijumima.
6	Kapitalne Investicije	Predsednik treba da osigurava da konkretne mere su preduzete vezane sa klasifikacijom troškova.
7	Zajednička pitanja za robu i usluge i Kapital investicije	Predsednik treba da osigura da se proces planiranja nabavki obavlja profesionalno, tačnije i da selekcija pobednika bude što realnija.
8	Kapitalna i ne kapitalna imovina	Predsednik treba da osigura blagovremenu i tačnu registraciju svih imovina u odgovarajućim registrima, u skladu sa zahtevima propisa 02/2013. Takođe treba da osigura da kapitalna imovina koja se evidentiraju sadrže potpune informacije, uključujući datume kada je imovina stavljena u upotrebu, tako da se obračun amortizacije može izvršiti precizno i da se odredi status vlasništva. Takođe, amortizirano stanje se upoređuje sa opštim registrom imovine tako da se potencijalne razlike mogu identifikovati i zatim odraziti u registrima imovine.
9	Potraživanja	Predsednik treba da preduzme mere u vezi obezbeđivanja jednog softvera koji bi omogućio tačno vođenje evidencije u vezi sa potraživanjima, njihovu kategorizaciju prema starosti i pravilan prenos njihovog salda u narednoj godini.
10	Nedostatak mehanizma u prikupljanju potraživanja	Predsednik treba da preduzme mere za predgled uzroka za neuspeh u prikupljanju potraživanja i da osigura efikasne mehanizme za njihovo prikupljanje. Isto tako, Predsednik treba da u razumnom roku uspostavi odgovarajuće mere za prikupljanje svih neizmirenih obaveza i da pokrene proces re-potcenjivanja potraživanja gde će svi računi biti analizirani u smislu starosti, značajnih iznosa i stvarnim mogućnostima za njihovo prikupljanje, au određenim slučajevima da se uradi i njihovo obezbeđenje ili otplocavanje u slučaju kategorizacije kao loši dugovi.

11	Sistem unutrašnje revizije	Predsednik treba da osigura, da će plan JUR-a sprovesti pristup nad oblastima sa rizikom pomoću tekućih operativnih aktivnosti, kao i veći fokus menadžmenta u adresiranju preporuka, tako da koristi od unutrašnje revizije budu šta veća.
12	Menadžersko izveštavanje, polaganje odgovornosti i upravljanje rizikom	Predsednik treba da obezbedi da je izvršen pregled kako bi se utvrdio oblik finansijskog i operativnog izveštavanja kod višeg menadžmenta. Budžetska kretanja, uključujući prihode i troškove, i plan nabavke treba da budu predmet redovnog izveštavanja i pregleda od strane menadžmenta. Takođe, u cilju smanjenja uticaja rizika na prihvatljivim nivoima, organizacija treba da sastavi registar rizika sa svim odgovarajućim merama/akcijama kako uspostavimo pod kontrolom izložene pretnje.

Ovaj Izveštaj je prevod sa originalne verzije na albanskom jeziku. U slučaju nedoslednosti provladava verzija na albanskom jeziku.

Dodatak I: Objašnjenja različitih vrsta mišljenja revizije primenjenih od strane NKR

(odlomak od MSVIR 200)

Vrsta mišljenja

147. Revizor treba da izrazi **jedno ne-modifikovano mišljenje revizije ukoliko** se zaključi da su finansijski izveštaji pripremljeni, sa svih materijalnih gledišta u skladu sa važećim finansijskim okvirom.

Ukoliko revizor zaključi da, na osnovu prikupljenih dokaza revizije, finansijski izveštaji kao celina nisu bez materijalnih grešaka, ili nije u mogućnosti da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije da bi zaključio da su finansijski izveštaji kao celina bez materijalnih grešaka, revizor treba da izmeni mišljenje revizije na izveštaju revizora u skladu sa odeljkom "Određivanje vrste modifikacije mišljenja revizora".

148. Ukoliko finansijski izveštaji pripremljeni u skladu sa zahtevima okvira prikazivanja, ne postignu pravično prikazivanje, revizor treba da razmotri pitanje sa menadžmentom, i na osnovu zahteva primenljivog okvira finansijskog izveštavanja i načina na koji je to pitanje rešeno, da odredi da li je neophodno da se izmeni mišljenje revizije.

Modifikacije mišljenja revizije na revizorskom izveštaju

151. Revizor treba da modifikuje mišljenje revizije na revizorskom izveštaju ukoliko se zaključi da, na osnovu prikupljenih dokaza revizije, finansijski izveštaji kao celina nisu bez materijalnih grešaka, ili nije u mogućnosti da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije da bi zaključio da su finansijski izveštaji kao celina bez materijalno pogrešnih prikazivanja. Revizori mogu dati tri vrste modifikovanih mišljenja revizije: kvalifikovano mišljenje, protivno mišljenje i odricanje od mišljenja.

Određivanje vrste modifikacije koje se čini revizorskom mišljenju

152. Odluka o tome koja vrsta modifikovanog mišljenja je prikladna, zavisi od:

- prirode pitanja koje je dovelo do modifikacije – što podrazumeva, da li su finansijski izveštaji sadrže materijalno pogrešna prikazivanja ili, u slučaju da je bilo nemoguće prikupiti dovoljno odgovarajućih dokaza revizije, mogu sadržati materijalno pogrešna prikazivanja; i
- sud revizora o rasprostranjenosti uticaja ili mogućih uticaja pitanja na finansijskim izveštajima.

153. Revizor treba da izrazi **kvalifikovano mišljenje ukoliko**: (1) nakon dobijanja dovoljno odgovarajućih i prikladnih dokaza revizije, revizor zaključuje da netačne tvrdnje, pojedinačno ili zajednički, su materijalne, ali nisu rasprostranjene, na finansijskim izveštajima; ili (2) revizor nije bio u stanju da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije na osnovu kojih može da podrži jedno mišljenje revizije, ali zaključuje da uticaj na finansijskim izveštajima bilo kojih neotkrivenih netačnih tvrdnji mogu biti materijalne ali ne i rasprostranjene.

154. Revizor treba da izrazi **protivno mišljenje ukoliko**, nakon dobijanja dovoljno odgovarajućih dokaza revizije, revizor zaključuje da netačne tvrdnje, pojedinačno ili zajednički, su materijalne i rasprostranjene na finansijskim izveštajima.

155. Revizor treba da izrazi **odricanje od mišljenja ukoliko**, pošto nije bio u stanju da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije na osnovu kojih može da podrži mišljenje revizije, revizor zaključuje da uticaj na finansijskim izveštajima bilo kojih neotkrivenih netačnih tvrdnji mogu biti materijalne i rasprostranjene. Ukoliko nakon prihvatanja angažovanja, revizor postaje svestan da je menadžment nametnuo ograničenje na delokrug revizije za koju revizor smatra da će verovatno dovesti do potrebe izražavanja kvalifikovanog mišljenja ili odricanje od mišljenja o finansijskim izveštajima, revizor treba da zahteva od menadžmenta da ukloni to ograničenje.

156. Ukoliko revizor daje modifikovano mišljenje, revizor će takođe modifikovati naslov kako bi odgovarao vrsti izraženog mišljenja revizije. MSVIR 1705 pruža dodatna uputstva o specifičnom jezičnom izražavanju koje će se koristiti kada se izdaje mišljenje i kada se opisuje odgovornost revizora. Takođe sadrži ilustrovane primere izveštaja.

Paragrafi Isticanja Pitanja i paragrafi Ostalih Pitanja na revizorskom izveštaju

157. Ukoliko revizor smatra potrebnim da skrene pažnju na pitanje prikazano ili obelodanjeno na finansijskim izveštajima koja je od velikog značaja za njihovo razumevanje finansijskih izveštaja, ali postoje dovoljno prikladnih dokaza da to pitanje nije materijalno pogrešno prikazano na finansijskim izveštajima, revizor će u revizorskom izveštaju uključiti jedan paragraf o Isticanju Pitanja. Isticanje Pitanja se treba odražavati samo na informaciju prikazanu ili obelodanjenu na finansijskim izveštajima.

158. Paragraf o isticanju pitanja treba:

- da se uključi odmah nakon mišljenja revizije;
- da koristi naslov "Isticanje Pitanja" ili neki drugi prikladni naslov;
- da uključi jasnu referencu na pitanje koje se istiche i da naznači gde se mogu naći relevantna obelodanjivanja na finansijskim izveštajima koja u potpunosti opisuju to pitanje; i
- ukazati da revizorsko mišljenje nije modifikovano u odnosu na istaknuto pitanje.

159. Ukoliko revizor smatra neophodnim da komunicira određeno pitanje, osim onih koje su predstavljene ili obelodanjene u finansijskim izveštajima, koja po prosudi revizora je važna za korisniku cilju shvatanja revizije, a pod uslovom da to nije zabranjeno zakonom ili pravilima, treba da se pripremi paragraf sa naslovom "Ostala Pitanja", ili nekim drugim pogodnim naslovom. Ovaj paragraf treba da se pojavi odmah iza mišljenja i nakon svakog pasusa kod Isticanja Pitanja.

Dodatak II: Potvrдно pismo

LETËR E KONFIRMIMIT

Për pajtueshmërinë me të gjeturat e Auditorit për vitin 2018 dhe për implementimin e rekomandimeve

Për: "Univerzum Audit" Sh.p.k.

Të nderuar,

Përmes kësaj shkrese, konfirmoj se:

- kam pranuar draft raportin e Auditorit për auditimin e Pasqyrave Financiare të Komunës së Kaçanikut, për vitin 2018 (në tekstin e mëtejshëm "Raporti");
- pajtohem me të gjeturat dhe rekomandimet dhe nuk kam ndonjë koment për përmbajtjen e Raportit;
- brenda 30 ditëve nga pranimi i Raportit final, do t'ju dorëzoj një plan të veprimit për implementimin e rekomandimeve, i cili do të përfshijë afatet kohore dhe stafin përgjegjës për implementimin e tyre.

Z. Besim Ilazi

Kryetari i Komunës së Kaçanikut

Data: 28.Maj 2019, Kaçanik

